

Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayından 21 il keçir

Ötən müddətdə ölkəmiz siyasi, iqtisadi və hərbi sahələrdə tarixi zəfərlər qazanıb

Noyabrın 9-da Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsindən 21 il ötdü. Qurultay 2001-ci il noyabr ayının 9-10-da Bakı şəhərində baş tutmuşdu. Bu, dünyanın müxtəlif ölkələrinə pərakəndə şəkildə səpələnmiş soydaşlarımızın ilk belə miqyaslı toplantısı idi. Qurultay Azərbaycanın o vaxtkı Prezidenti Heydər Əliyevin 23 may 2001-ci il tarixli, 724 nömrəli Sərəncamına əsasən çağırılmışdı. Tədbirdə Dünya Azərbaycanlılarının Əlaqələndirmə Şurasının üzvləri müəyyənləşdirilmişdi və Heydər Əliyev Şuranın sədri seçilmişdi.

Böyük tarixi əhəmiyyətə malik birinci qurultayda 36 xarici ölkədə yaşayan həmvətənlərimizin cəmləşdiyi 200-dən çox müxtəlif təşkilatdan 406 nümayəndə və 63 qonaq iştirak edirdi. İştirakçılar planetimizin, demək olar ki, bütün güşələrini təmsil edirdilər – ABŞ, Türkiyə, Rusiya, Böyük Britaniya, Kanada, Almaniya, Fransa, Gürcüstan, Avstriya, Rumıniya, İsveçrə, Avstraliya, Özbəkistan, Ukrayna, Estoniya, Latviya, Moldova, Qazaxıstan, Danimarka, Hollandiya, Finlandiya, Belarus, İsrail və sair.

Qurultayda geniş nitq söyləyən Prezident Heydər Əliyev Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi yolunda həyata keçirilən tədbirlər və qarşıda duran vəzifələr haqqında danışmışdı, dünya azərbaycanlıları arasında milli birliyin və həmrəyliyin təmin edilməsi, Azərbaycan dövləti ilə dünya azərbaycanlılarının əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, qarşıya çıxan problemlərin həllində səylərin birləşdirilməsi zərurəti, Azərbaycan dilinin və milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi haqqında fikirlərini çatdırmışdı. Qurultay iştirakçısı olan soydaşlarımız da çıxış edərək milli birlik, həmrəylik, azərbaycançılıq ideyaları ətrafında birləşməyin zərurətini bildirmişdilər.

XX əsrin böyük siyasi

xadimlərdən olan Heydər Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayını çağırması, təbii ki, təsadüfi deyildi. Bu, ümummilli liderin böyük uzaqgörənliklə atdığı uğurlu addımlardan biri kimi hələ də öz qiymətini almaqda, Azərbaycanın inkişafına, dünyada müsbət imicinin möhkəmlənməsinə kömək etməkdədir. Heydər Əliyev dahi siyasətçi kimi, Azərbaycanın taleyüklü problemlərinin, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin həllində dünya azərbaycanlılarının milli birlik və həmrəyliyinə mühüm rol oynaya biləcəyini irəlicədən çox dəqiq görmüşdü. Müxtəlif ölkələrə səpələnmiş, bir-biri ilə lazımı əlaqələrə malik olmayan soydaşlarımızın milli dövlətçilik və azərbaycançılıq ideyaları ətrafında cəmləşdirilməsi olduqca vacib idi. Bu məsələni belə bir cəhət vacib edirdi ki, artıq, təxminən, bir əsrlik fəaliyyət tarixi olan erməni diasporu bütün dünyada, əsasən də Qərb ölkələrində tarixi saxtalaşdırmaqla məşğul olaraq sülhsevər Azərbaycan dövləti, eləcə də türk dünyası əleyhinə qarayaxma siyasəti aparırdı. Yenəcə müstəqillik qazanmış, hələ daxili problemlərini belə yoluna qoymağa macal tapmamış Azərbaycan Respublikası ayrı-ayrı Avropa ölkələrində və ABŞ-da nüfuzdan salınır, ağ-qara şəkildə təqdim olunur, erməni məkri və hiyləsi hər şeyi özünün eybəcər rənginə boyayır

təqdim edirdi. Məhz bu mənfur, böhtançı və saxta siyasətin nəticəsi idi ki, 1992-ci ildə Ermənistanın təcavüzünə məruz qalmış, elan olunmamış müharibəyə cəlb edilmiş Azərbaycan ABŞ Konqresinin embarqosu ilə üz-üzə idi. ABŞ parlamenti erməni məkrinə uyaraq qəbul etdiyi "Azadlığa dəstək aktı"na 907-ci düzəliş əlavə edərək Azərbaycanı müstəqilliyin, azadlığın möhkəmləndirilməsi üçün ABŞ-in maddi və mənəvi dəstəyindən məhrum etmişdi.

Ulu öndər həm Ermənistanın təcavüzünə, həm də erməni diasporunun təxribatlarına layiqincə cavab vermək üçün Azərbaycanın milli diasporunun yaradılması ideyasını irəli sürür və səfər etdiyi xarici ölkələrdə mütləq imkan tapıb azərbaycanlılarla görüşür, milli həmrəylik, milli birlik naminə birləşmənin labüdlüyünü söyləyirdi. Əslində, milli birliyin yaradılması məsələsi Heydər Əliyevi daim düşündürürdü. O, hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri vəzifəsində çalışarkən, 1991-ci il dekabrın 16-da imzaladığı fərmanla 31 Dekabrı Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Milli Birlik günü elan etmişdi. Sonradan xalqın tələbi ilə Bakıya gələn və böyük səs çoxluğu ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilən Heydər Əliyev bu ideyanı daha geniş şəkildə həyata keçirməyə başladı. Ona görə də bu gün tam cəsarətlə demək olar ki, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi, onların vahid təşkilat çərçivəsində birləşməsi və təşkilatlanaraq milli diaspora çevrilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Ümummilli lider deyirdi: "Hal-hazırda dünyanın müxtəlif ölkələrində milyonlarla soydaşımız yaşayır, işləyir, fəaliyyət göstərir. Buna baxmayaraq, onların milli-mənəvi varlığını yaşadan yeganə bir dövlət var. Bu, müstəqil, suveren Azərbaycan Respublikasıdır. Dünya azərbaycanlılarının birliyi və həmrəyliyi ideyasının əsasını da məhz Azərbaycan dövlətçiliyinə, xalqımızın dilinə, dininə, milli-mənəvi varlığına və ümumbəşəri dəyərlərə hörmət, onların daim qorunmasına, yaşamasına qayğı təşkil edir".

Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının qarşısında duran vəzifələri dəqiq və aydın müəyyənləşdirirdi: onlar, ilk növbədə, öz milli kimliklərini dərk və hifz etməli, Azərbaycanın dilini, mədəniyyətini, mütərəqqi adət-ənənələrini, tarixini yaşatmalı, inkişaf etdirməli, eyni zamanda, ana Vətənlə əlaqələrini möhkəmləndirməli, Azərbaycan dövlətinin, cəmiyyətinin problemləri ilə yaşamaq, onların həlli üçün mənəvi məsuliyyət daşımaları, Azərbaycanın ən böyük problemi olan Ermənistanın təcavüzü məsələsinin dünyada ədalətli mövqedən, obyektiv təbliği istiqamətində ardıcıl işlər görməlidirlər. Azərbaycan hökuməti də Vətənimizin get-gedə artan maddi və mənəvi potensialından, siyasi nüfuzundan bütün dünya azərbaycanlılarının bəhrələnməsinə şərait yaratmalı, onların milli və vətəndaş hüquqlarının qorunması üçün istifadə etməlidir. Bu vəzifələrin uğurla icrasını təmin etmək üçün ulu öndər, ilk növbədə, Xarıcdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi) yaradılması haqqında fərman verdi.

Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayı xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması, ümummilli ideyalar ətrafında birləşməsi və təcavüzkar düşməne qarşı mübarizənin təşkili baxımından, doğrudan da, böyük hadisə oldu. Məhz

bundan sonra dünya ölkələrində saxtakar erməni təbliğatına ilk sarsıdıcı zərbələr endirilməyə başlandı.

Ümummilli liderin Azərbaycan diasporu ilə bağlı ideyalarının həyata keçirilməsi sonralar Prezident İlham Əliyevin də başlıca qayğılarından birinə çevrildi. Məhz onun təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə 2006-cı ilin martında Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayı keçirildi. Bu tədbirdə Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyevin ideyalarını daha da inkişaf etdirərək təkəcə dünya azərbaycanlılarının birləşdirilməsi ilə kifayətlənməməyi, Azərbaycan və türk diasporlarının birləşərək amansız və məkrli düşməne qarşı vahid cəbhədə mübarizə aparmasını tövsiyə etdi. Məhz bu yeniləşən və zənginləşən diaspor siyasətinin nəticəsi idi ki, II qurultayın dünya ictimaiyyətinə və dövlətlərinə müraciətində erməni təcavüzü və vəhşiliyinə layiqli qiymət verildi. Sənəddə deyilirdi: "1992-ci ilin fevralında azərbaycanlıların qədim tarixi məskənlərindən biri olan Xocalı şəhəri erməni silahlı qüvvələri tərəfindən mühasirəyə alınmış, qocalar, qadınlar və uşaqlar da daxil olmaqla min nəfərə yaxın insan xüsusi amansızlıq və işgəncələrlə qətlə yetirilmişdir. Xocalı soyqırımı daim özünü dünya xalqlarına məzlum göstərməyə çalışan erməni millətçilərinin riyakarlığını, insanlıq və bəşəriyyət əleyhinə yönəlmiş mahiyyətini bir daha açıb göstərmişdir".

Sonrakı mərhələdə Prezident İlham Əliyevin riyakar və saxta erməni siyasətinə qarşı müdafiə deyil, hücum mövqeyindən çıxış etmək siyasəti diaspor təşkilatlarımız tərəfindən də uğurla icra edilməyə başlandı. 2003-cü ildən etibarən istər Azərbaycan diplomatiyası, istərsə də diaspor təşkilatlarımız ermənilər yalançı təbliğatına bir-birinin ardınca ağır zərbələr endirilər. Bu sahədə dövlətimizin başçısı hələ Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri olarkən ciddi addımlar atmışdı. AŞPA-nın, demək olar ki, hər bir iclasında yeni bir erməni məkr və hiyləsinin üstü açılır, bu və ya digər erməni saxtakarlığına tutarlı cavab verilir, müvafiq qətnəmə və qərar qəbul edilirdi. Sonradan erməni hiyləgərliyinin, Avropa xalqlarına yalan və böhtan dolu saxta tarix sırımması faktlarının ifşası İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan diplomatiyası və diasporunun bir nömrəli vəzifəsinə çevrildi.

Nəhayət, Azərbaycan dövləti və diasporunun Ermənistanın təcavüzünə qarşı inamli siyasi mübarizəsi 2020-ci il noyabrın 8-də ölkəmizin tarixi hərbi Zəfəri ilə başa çatdı. Azərbaycan işğalçı ordunu məhv edərək torpaqlarımızdan qovdu, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Bununla da Dünya Azərbaycanlılarının V qurultayının 2022-ci ilin aprelində Şuşada keçirilməsi bizə qismət oldu. Bu uzun və ağır mübarizədə, təbii ki, Azərbaycan diasporu da hökumətlə çiyin-çiyinə addımladı. İnanırıq ki, dövlətimizin gələcək uğurlarında da Azərbaycan diasporunun şəksiz payı olacaq.

Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarına müraciətlərindən birində deyirdi: "Bizim gücümüz tək iqtisadi və hərbi qüdrətimizlə deyil, həm də sıx birliymizlə ölçülür. Ona görə də harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq milli birlik və həmrəylik ideyaları bizi birləşdirən əsas dəyərlər kimi, hər birimizin düşüncəsinə hakim kəsilməlidir..."

Paşa ƏMİRCANOV,
"Xalq qəzeti"